

J. A. D. Ingres:
Madame Destouches
Louvre, Paris

i Direktoriertiden søgte at føre det klassiske Kostume med de tynde og opslidsede Gevander over i Virkeligheden som Dagligdragt — det havde ikke nær saa meget med Dyd og Ærbarhed at gøre. Da dette Anfald var overstaaet, blev dog helt nye Moder tilbage i Kejsertiden: den stærke Nedringethed, de bare Arme, den snævre Kjole med det højsiddende Bælte. Og i Portrætkunsten blev yderligere den ejendommelige glatte Renvaskethed siddende, der hos David var som et ydre Udtryk for den indre moralske Renhed. Haaret strammes saa glat og blankt om Issen, og Ansigtstrækkenes Behandling karakteriseres ved den Fremgangsmaade, som Kunsten i alt Fald i Principet hylkede: først at anlægge dem ganske „klassisk“ regelmæssige og bagefter paa denne Kærne udforme de individuelle Ejendommeligheder. Men ud af

D. G. Rossetti:
Proserpina. Privat
ej i England

tidens Kvindeideal i det hele. Klassiske Gevander, regelmæssigt skaarne Ansigtstræk efter sent-antike Statuers Monster, Lemmer med strænge og stramme Konturer, uden Indblanding af det individuelle og tilfældige og med sædelig Sky for det yppige, saaledes vilde David (1748—1825) og hans Efterlignere se Kvinden. En ejendommelig fransk Revers af al denne Strenghed var den Maade, hvorpaa Damerne

dette vokser en mærkeligt fin, man kunde sige jomfruelig, Portrætkunst af en egen mild Sødme, der danner Indledningen til vore Dages hensynsløse Naturalisme. Efter det 19. Aarhundredes Midte tager denne det absolute Herredømme, hver Kunstner lægger Vægt paa at gaa sine egne Veje, og der kan ikke mere tales om noget „Ideal“ eller fælles Forestilling om, hvad Kvindeskønhed er.

P. JOHANSEN

SØREN SMED OG HANS SØNNER

AF HENRIK PONTOPPIDAN

EN Sommermorgen for en Del Aar siden kom en ung Mand i gungrende, taktfast March henad Landevejen med en Ransel paa Nakken og en dygtig Egeknippel i Haanden. Det var Smeden fra Rimalt — „Mestersmeden“, som han engang i et overmodigt Øjeblik havde kaldt sig selv, hvorefter Ordet var blevet hængende ved ham som et Spottenavn.

Han havde Solen i Ryggen, og det var saa tidligt, at hans Skygge strakte sig kæmpemæssig foran ham. Han var paa Vej til Købstaden, og herfra vilde han endnu samme Dag søge videre ud i den store Verden. Han følte saadan vældige Kræfter i sig, at Smedjen derhjemme i Landsbyen var bleven ham for trang. Han vidste sig skabt til noget større end Dag ud og Dag ind at lægge Sko under Bøndernes Bæster.

Den Mening var han nu slet ikke helt ene om. Fra han sad paa Skolebænken var der bleven sagt om ham: „Den Søren Iversen er der Grøde i.“ Da han var Soldat, havde Kaptajnen og Løjtnanterne altid haft Bud efter ham, naar der paa Marchturene var gaaet noget i Ulave paa en Kanon eller en Lavet; og skønt han kun havde lært i en simpel Landsbysmedje, kunde han altid gøre Besked. Ogsaa det gamle Kaserneur havde han gjort i Stand en Dag, da det pludselig ikke vilde lystre Tiden, — ja, om det saa var Kaptajnsfruens Symaskine, saa havde han faaet den til Behandling for Alderdomssvækkelse og paa egen Haand forandret den fra en Kædestings til en moderne Stukkestings.

„Det er Skade, 67, at De ikke har lært noget mere,“ havde Kaptajnen ved den Lejlighed sagt og stukket ham et Guldstykke i Næven. „De maatte ellers have kunnet drive det vidt her i Verden.“

„Det agter jeg nu ligegodt at gøre, Hr. Kaptajn!“ havde han svaret med Haanden til Huen. „Men jeg er kommen af Fattigfolk. Mine Forældre havde ikke noget at koste paa mig.“

„Ja ja, der er maaske endnu Tid for Dem til at se Dem om i Verden og indhente det forsmøtte. De vil jo foreløbig kunne rejse paa Deres Haandværk.“

„Det er ogsaa lige, hvad jeg tænker paa, Hr. Kaptajn.“

Men da han igen var kommen i sine borgerlige Klæder, havde han haft det Uheld at forelske sig i en Pige fra sin Hjemegn, og det paa den Maade, at Pigen fik et Barn. Det gav en slem Brøk i hans Regnestykke. I Stedet for et Fribrev paa Landevejen maatte han skaffe sig Vielsesattest og Kirkens Velsignelse og bygge Hus og Hjem for et Laan i Kreditkassen. Lige op ad Stuen havde han sin Smedje, og fra Morgen til Aften lod han Ambolten synge og Bælgen hvæse med fuld Kraft for at overdøve Skraalet fra det lille uskyldige Væsen, der var kommen i Vejen for hans Eventyrfart ud i Verden.

Uheldet harmede ham endda ikke saa meget for hans egen Skyld. Ane var en pæn og svært ordentlig Kone, der nok kunde gøre et Mandfolk lystent efter et eget Hjem og Hygge og Velvære. Naar han efter Fyraften sad inde i sin nymalede lille Stue og spiste Nadveren med Barnet paa sit Knæ, følte han i Grunden ingen Udvé længere. Det var Forestillingen om de store Bedrifter, han skulde have udført her i Verden, der nagede og brændte ham i Sjælen og ikke lod ham Ro. Det vilde dog være altfor skammeligt, om et Menneske med hans Begavelse skulde slide sig op som slet og ret Rallikeskomager!

Aaret efter laa der et Par velskabte Tvillinger i Vuggen, og det Syn havde tæmmet ham en lille Tid. I denne Overflod havde han set noget af et Tegn fra oven. Maaske vilde han heller aldrig have overvundet sig til at optage en Kamp med sin Skæbne, dersom det ikke var hændt, at en af hans gamle Skolekammerater, den tykhovedede Daniel, der ogsaa var bleven Smed, men Maskinsmed, havde faaet Diplom for et Tærskværk paa en Landbrugsudstilling inde i Købstaden. Søren havde sat en himmelhøj Latter op, da han hørte derom; den havde lydt helt uhyggelig i den lave, mørke Smedje. „Det sølle Skrog, den Træring!“ havde han sagt. „Skal saadan En ogsaa gælde for noget!“

Ved den Lejlighed var det ogsaa, han havde slaet sig for sit laadne Bryst og uforsigtigt kaldt sig „Mestersmeden“. Fra den Dag